

	
1. ובנסע המשכן יורידו אתו הלויים ובהנחת המשכן יקימו אותו הלויים ותהי הקרב ימות: במדבר א נא 2. ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריהו בן יִבְרִיָהּה: ישעיהו ח ב 3. לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלם עיין תורה ודבר הבית לבמות יער: מיכה ג יב 4. כה אמר יי צבאות עד ישוב זקנים וזקנות ישוב זקנים וזקנות ברחבות ירושלם ואיש משענתו בידו מרב ימים: זכריה ח ד	

כד:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

באוריה כתיב **לכן בגללכם** ציון שדה תחרש. וקשה דהא ככל המקרא לא מצינו פסוק זה מנבואתו של אוריה כי אם ננבואתו של מיכה המורשתי ויש לומר דסמין אהא דליתא בספר ירמיה (לח) שנתנבא ירמיה על פורענות ונתקצנו הכהנים והנציאים להרגו מפני שהיה מדבר פורענות ואמרו להם השרים אין לנו מסכימין שהרי מיכה דיבר מפורענות ולא נהרג וגם אוריה וגו' משמע שדבר אוריה כמו מיכה ומה פורענות דבר מיכה הוא קרא זה והוי כמו שדבר אוריה אזל קשה מנלן דאותה נבואה דכתיב עוד ישובו זקנים וזקנות צרחוצות היא לעולם הבא דלמא היא בעולם (6) קודם גאולה וי"ל דממה שהוא אמר בפסח שני (פסחים דף סה.) ניחא דקאמר עתידים (8)(מתים שיחיו) דכתיב עוד ישובו זקנים וזקנות צרחוצות וילכו על משענותם ועל אלישע שהמיה המת כתיב משענתו וגמרינן משענת דהאי קרא ממשענת דאלישע מה להלן המיה המת אף כאן תחיית המתים וא"כ ע"כ האי נבואה לעמיד לבא שהרי עבר צית ראשון וצית שני שלא היתה תחיית המתים וניחא הכל והשם זכנו לראות משיח אמן:

באש ולא נבכה אמר להן לכך אני ⁽⁶⁾מצחק ומה ⁽⁷⁾לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה שוב פעם אחת היו עולין לירושלים כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם כיון שהגיעו להר הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים התחילו הן בוכין ור"ע ⁽⁸⁾מצחק אמרו לו מפני מה אתה מצחק אמר להם מפני מה אתם בוכים אמרו לו מקום שכתוב בו ¹והזור הקרב יומת ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה אמר להן לכך אני מצחק דכתיב ²ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו וכי מה ענין אוריה אצל זכריה אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה באוריה כתיב ³לכן בגללכם ציון שדה תחרש [וגו'] בזכריה כתיב ⁴עוד ישובו זקנים וזקנות ברחובות ירושלם עד שלא נתקיימה נבואתו של זכריה עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניחמתנו עקיבא ניחמתנו⁵:

הדרן עלך אלו הן הלוקין וסליקא לה מסכת מכות

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

(*הדרן עלך מסכת מכות והדרך עלן. דעתן עלך מסכת מכות ודעתך עלן. לא נתנשי מינך מסכת מכות ולא תתנשי מינן לא בעלקמא הדין ולא בעלקמא דאיתי:
יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינו שְׁתֵּהא תוֹרַתך אֲמוֹנוֹתֵנו בְּעוֹלָם הַזֶּה וּתְהֵא עֲמֵנו לְעוֹלָם הַבָּא.
*)חגיגא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא רפרם בר פפא רביש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישׂראל. ונהיה בלנו אֲנַחְנו וצָאצְאֵינו וצָאצְאֵי עמך בית ישׂראל בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאובי תַּחֲבֻמְנִי מְצוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי. יהי לבי תמים בחקיך למען לא אבוש: לעולם לא אֲשַׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתָנִי. בְּרוּךְ אַתָּה יי לַמְּדִנִי חֲקִיר: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סְלֵה וְעַד:

מודים אֲנַחְנו לְפָנֶיךָ יי אלהינו ואֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינו שְׁשַׁמְתָּ חֻלְקֵנו מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׁמְתָּ חֻלְקֵנו מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׁאֲנוּ מְשֻׁבִּימִים וְהֵם מְשֻׁבִּימִים. אָנוּ מְשֻׁבִּימִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשֻׁבִּימִים לְדִבְרִים בְּטָלִים. אָנוּ עֹמְלִים וְהֵם עֹמְלִים. אָנוּ מְקַבְּלִים שְׁכָר. אָנוּ רְצִים וְהֵם רְצִים. אָנוּ רְצִים לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רְצִים לְבֹאֵר שְׁחַת. שְׁנֹאֲמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידִם לְבֹאֵר שְׁחַת אֲנָשִׁי דְמִים וּמִרְמָה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם וְאֵנִי אֲבַטַח בָּךְ:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בָּשֵׁם שְׁעוֹרְתָנִי לְסִים מִסַּכַּת מִכּוֹת בֶּן תַּעֲזֹרֵנִי לְהַתְחִיל מִסַּכְתּוֹת וּסְפָרִים אַחֲרִים וּלְסִימָם לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקִים אֵת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וּזְכוֹת כָּל הַתְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים וְתַלְמִידֵי חֻכְמִים יַעֲמוּד לִי וּלְזֹרְעֵי שְׁלֹא תִמּוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זֹרְעִי וְזֹרַע זֹרְעִי עַד עוֹלָם. וְתַתְּקִים בִּי בְּהַתְהַלֵּךְ תַּנְחִיחַ אוֹתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלַי וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחֶךָ. כִּי בִי יִרְבוּ יְמִיךָ וְיוֹסִיפוּ לָךְ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יָמִים בְּיָמִינָה בְּשִׁמְאֻלָּה עֲשֵׂר וְכְבוֹד: יי עוז לַעֲמוֹ יִתֵּן יי יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֹה רַבָּא. בְּעַלְמָא דְהוּא עֲתִיד לְאַתְחַדְתָּא, וּלְאַחֵיא מִתְּנִיא, וּלְאַסְקָא לַחַיִּי עַלְמָא, וּלְמַבְנֵא קַרְתָּא דִּירוּשָׁלַם, וּלְשַׁבְּלַל הִיכְלִיהַ בְּגוּה, וּלְמַעְקַר פּוֹלְחָנָא נוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאַתְבָּא פּוֹלְחָנָא דְשִׁמְיָא לְאַתְרֵיהַ, וְיִמְלִיךָ קוּדְשָׁא בְּרִיקָה הוּא בְּמַלְכוּתִיהַ וְיִקְרִיהַ, וְיִיצַמַח פְּרָקְנָה וְיִקְרַב מְשִׁיחָהוּ. בְּחִיבּוֹן וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעִגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאַמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֹה רַבָּא מְבַרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֹה דְקֻדְשָׁא בְּרִיקָה הוּא. לְעַלָּא מִן כָּל בְּרַבְתָּא וְשִׁירְתָּא וְתִשְׁבָּחָתָא וְנִחְמָתָא דְאַמְיָרָן בְּעַלְמָא, וְאַמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מֵאן דְּעָסְקִין בְּאַוּרִיתָא, דִּי בְּאַתְרָא (קדישא) הָדִין וְדִי בְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חָנָא וְחֻסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיִּי אַרְיִכִי וּמוֹזְנִי רוּיְחִי וּפְרָקְנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא וְאַמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמִיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוּמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאַמְרוּ אָמֵן:

(*)[פי' הגון על זה תמצא בס' החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בס' זכיות ח"א פ"ג]

(**)[בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש צנ"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללן:]

מסורת הש"ס

(6) [בילקוט איתא משחק וכו"ה בעי"י, (3) [גדרים נ:], (2) [ז"ל משחק, (ד) [בעי"י הני' ה' ינחמנו אמן], (5) [ז"ל לדיקים שיחיו ממים]

הגהות הב"ח

(6) תוס' ד"ה בלוריה וכו' בעולם הזה קודם גאולה וכו' דקאמר התם עמידין וכו' צרחוצות ירושלם וילכו: